

„**POKROK**“ vychodí každý mesiac Adresa zásielky Administrácia „**Pokrok**“ -- Uh. Skalica (Szakolcza Nym.) Oznamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred. -- Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

POKROK

PREDPLATNÉ poštou na celý rok 5 korún za všetky 4 časopisy.
Do cudzozemska 7 korún.
Pokrok samotný ročne 3 koruny.

Politický mesačník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

I číslo 4 krajciare.

I číslo 8 halierov.

Hlavný redaktor:
DR. PAVEL BLAHO.

Rady a pokyny sdeľujeme len v tomto časopise a nie dopisami.

Majiteľ, vydavateľ a zodpovedný redaktor:
JOZEF TESLÍK.

Jak sa časy menia!

Starý Koloman Tisza, otec terajšieho ministerpresidenta, hrdopyšne vyhlásil asi pred 25 rokami v Uhorskej snemovni: *slovenského národa niet*. On a jeho staroliberálna strana za živa položily náš národ do hrobu, v tejto myšlienke vychovali maďarskú verejnosť, tento názor vstúpili stoliciam, úradom. Všetko, čo bolo od ministra nižšie pracovalo právom a neprávom na tom, aby sme skutočne pre najvyššie miesta boli mŕtvými, nemými. Hlas nášho ľudu nepreniknul nikdy tam hore, nepripustili nás, odrážali násilím, ani plač, ani ston nedostal sa veľkým pánom do uší! Úradníci, drábi, žandári postarali sa o ticho; hrobové ticho zavládlo nad našim krajom a tí, čo tešili sa smrti a umlčaniu nášho národa, jásali, že zvíťazili nad bezbranným národom!

Ale národné presvedčenie, túha po pravde a voľnosti v duši slovenského ľudu bola väčšia a silnejšia, nežli tyranská politika pobláznených fanatikov. Na jednom mieste osekali slovenskú vrbu, ale zdravý kmen na druhom mieste zase vyhnal nové, zdravé výhonky.

Marná bola snaha, zaraziť silné pramene ľudovej sily a prúdy národného cítenia, národ uložený v hrob vstával z mŕtvých, ožival a hlásil sa k životu. Prejavy húževnatého odporu ukazovali sa všade, štát vyčerpáva svoje sily na neplodnú prácu, na zabezpečovanie privilegií istých tried a krajina z týchto bojov proti živým národom vychodí oslabená, nespokojná a vnútorne rozorvaná.

Nemohli nás zlomiť, nie zničiť, na papiery nás pochovávali, ale v ži-

vote dvíhali sme hlavy, ohýbali rukami, nohami. Plavili sme sa cez oceán do nového sveta, posielali domov milióny, obrábame naše role, zakupujeme zemanské majetky, obývame pánske kurie, zakladáme spolky, peňažné ústavy, zdokonalujeme sa v remeslách, v obchodoch, jedným slovom tu sme, žijeme a voláme po slobode, po rovných právach.

A predseda nás nevideli, neslyšali, nechceli, skrývali sa pred nami, pred skutočnosťou, pravdou a istotou!

Úradné kruhy, ministri, župani, poslanci, slúžnovci, pracovali po roky s týmto sebeklamom, strkali hlavu do piesku a robili to, čo ministerpresident *gróf Štefan Tisza dňa 19. februára 1914 nazval kráľ. uhorskou pštrošou politikou.*

To znamená: Verejnosť uhorská ohľadne národnostnej otázky chovala a chová sa posiaľ ešte tak, jako pštroš na púšti. Tento vták, keď sa nemôže už pred nepriateľom ukryť, strčí hlavu do piesku a čaká svoj osud!

Úradné kruhy nechceli mať národnostnej otázky a preto ju nechceli ani vidieť. Preto táto otázka tak zmohutnela a preto neustále strká sa do popredia a vynufuje si svojou vnútornou silou, jako každá nemoc, aby sa s ňou zaoberali!

Dnes hrnie sa lavina národnostná nezastaviteľným tokom; Rumuni, Slováci, Rusíni, Srbi hlásia sa o práva, život majú, ale život bez práv není životom!

Ministerský predseda *gróf Štefan Tisza*, povedal v uhorskej snemovni toľko o národnostnej otázke, jako behom 40 rokov žiadou jeho predchodca. S Rumuni vážne vyjednával o nápravu i rozišli sa, ale nie po zlom, ovšem, že pýtali viacej a čo je hlavné, žiadali, zákonnitú záruku, aby to, čo sľubuje

bolo i prevedené a vzdor tomuto nezdaru, Tisza nedal sa strhnúť na politiku msty pre Rumunov, *ale vyhlásil, že čo sľúbil, to aj dá a že všetko čo platí pre Rumunov, bude platiť aj pre Slovákov.*

Jedná sa o to, aby sme to, čo Tisza sľúbil, vedeli aj požadovať pre náš národ, aby sme spojenými silami *ohlasili svoje požiadavky v škole, v obci, pri úradoch.* Ministri vyjednávajú len s povedomými, poctivými a svornými politikmi.

Odstráňme najprv z našich rad zradcov, nepoctivcov a štváčov. S čistým štítom môžeme pred verejnosť, tak jako to učinili Rumuni. Urobme poriadok na jednej i druhej strane energicky a rýchle. Teraz treba nasadiť páku a zachrániť nášmu ľudu, čo neprávom odobraté mu bolo. *Pracujme, buďme na strážni a časy sa zmenia i pre náš slovenský národ.*

Reč Dr. Pavla Blahu,

poslanca okresu svätojanského, ktorú povedal na sneme pri pojednávaní návrhu zákona o podelení volebných okresov dňa 19. februára 1914.

Slavná snemovňa! Predne, nežli by som vecne prehovoril k návrhu zákona, osvedčujem sa, že som nie členom „strany práce“ a nechytám sa slova ani z vôle, ani z rozkazu (!) pána ministerského predsedu. Včera totiž zaslechnul som z lavic opozície, zvlášte so strany pána poslanca *Štefana Rakovského*, že národnosti svojou neprítomnosťou v snemovni demonštrujú. Ja za svoju osobu konštatujem, že som bol prítomný a môj priateľ Theodor Mihályi (Rumun) tiež, áno, tu sme boli, ale ponač je nás málo, zdá sa, že nás tí páni (na opozícii) nezbadali!... Že prečo práve nám toto vytýkajú, neviem. Zdá sa, že to pochodí z toho všeobecného podozrievania, ktoré je v spojitosti s vyjednávaním pána ministerského

Zásada závodu:
**- Malý zisk, -
Veľký obrat!**

Módne súkna, módne dámske látky, pánsku-, dámsku- a detskú konfekciu pre každé obdobie, obdržíte vždy najľavnejšie a to najnovšie jedine v I. závode **Ant. Novotného v Hodoníne, Rynková ul. 8.**

predsedu Tiszu s Rumunmi, v ktorom vyjednávaní sme my Slováci žiadneho podielu nemali a keby sme ho i boli mali, vedeli sme už vopred, že mnoho toho nedostaneme, lebo týmto spôsobom ani dostať nemôžeme.

A preto vyslovujem, že medzi nami vôbec žiadneho vyjednávaného nebolo. Čo sa mojej osoby týka, môžem povedať, že len včera prvý raz som si podal ruku s pánom ministrom vnútra... ale s pánom ministerským predsedom nepojednával som nikdy, nebol som ku tomu vyzvaný, nevyhľadával som ho, ani som ku nemu nešiel. V tejto veci môžem pána poslancu upokojiť (Rakovského)... veru nevyjednávalo sa!... Že neberieme takú účasť na pojednávaníach, jako páni z opozície, to je pravda. Môžete byť ubezpečení (Maďari) že ten bratovražedný, divoký boj medzi vami pozerá, je i pre nás dosť boľastný. Nám Slovákom ani Rumunom nerobí to radosť, keď sa tu odohrávajú také výjavy, ktoré nám neslúžia pred krajinou ani pred svetom k radosti, ani ku cti. (Ano, tak je, pravdu má, súhlas v celej snemovni.) V takých pomeroch prejde každému chuť od politiky. (Pohyb v snemovni).

Behom pojednávania o patričnom návrhu zákona odzneli asi stokrát tieto slová: supremacia, hegemonia. (Obe tieto slová značia: nadvládu, panovanie). Myslím, že bolo by na mieste bývalo určiť vopred význam tohoto slova: supremacia. U nás vo verejnom živote, v tlači, v novinách užíva sa často a není človeka, ktorý by vedel určiť, čo vlastne znamená tento výraz. Znamená supremacia snáď toľko, pohltiť, stráviť národnosti?! Toto by sa neodvážil tvrdiť ani najohnivejšej krve politik, maďar, nepovedal by to už z taktu ani vtedy, keďby tak aj cítil! Alebo znamená supremacia sblíženie národnosti k maďarskej kultúre, ku tej assimilujúcej sile (!), ktorú maďarstvo, vláda, verejná mienka od maďarskej kultúry očakáva?!

Skutočne, rád by som bol, aby sa tieto výrazy: nadvláda, panovanie v takej forme, jako sa teraz užívajú, v záujme pokoja a vzájomného porozumenia naďalej nepoužívaly.

Lebo tak je to aj s tou hegemoniou. Ja verím, že jako vláda, tak ani väčšina, ba ani opozícia nechcú, aby jedna národnosť vládla a druhé aby boli sluhami. Takto nemožno tomu rozumieť. Ani si nemôžem predstaviť moderne vzdelaného človeka, ktorý by to v tomto smysle vysvetľoval!

Väčšina, vlastne vláda urobila všetko možné, čo sa urobíť dalo na zabezpečenie panujúcej triedy, o tom môže byť ct. opozícia — ktorá tvrdí, že návrh zákona je na škodu maďarstva — a celý dom ubezpečený. Hlavní župani, podžupani a tie úrady, ktoré sú od vlády odvislé, vykonali všetko možné, len aby nadvládu maďarstva zabezpečili. Zákon volebný práve jako tento návrh zákona, tak ťažko sa rodily, prípravné práce a štúdiá (!) tak dlho trvaly, že sme už vôbec neverili, že tento zákon uzre svetlo sveta!...

A preto tá výtka, že vláda v návrhu zákona zabudla zabezpečiť tú takzvanú supremáciu, neobstojí na žiadonpád! Lebo predpokladat o maďarskom ministrovi vnútra o ministerskom predsedovi, že vtedy, keď sú pri moci, nechceli by alebo by nevedeli ochrániť zájmy maďarstva, bolo by opravdu smiešne. Preto nápady opozície proti návrhu zákona s tejto stránky činené, neobstojá! Čo sa nás národnosti týka, my nepovažujeme na žiadonpád tento návrh za niečo

spasonosného, za nejaké arkánium! Ale pravda je, že je to krok napred! Všetei chceme zreformovať túto krajinu a verejný život. Vieme aj to, že je to naraz nemožné! Ale tento návrh zákona je predsa len málo na to, aby uspokojil duše zvlášte na vidieku v krajoch slovenských a rumunských a medzi druhými národnosťami. Pravda je, že v Sedmohradsku vynechal pán minister niekoľko maďarských okresov (to byly okresy zo 150—200 voličami) z návrhu zákona, ale na druhej strane môže sa tvrdiť, že s jednou rukou dáva a s dvoma berie! Čo sa týka zásadných myšlienok tohoto návrhu zákona, že totiž chce tento návrh mestské, takzvané intelligentné triedy priviesť do zákonodárneho sboru a politiky, že chce týmto viacej práv, poľahke prevahu zabezpečiť; zdá sa mi, že toto deje sa na úkor maloroľníkov, poneváč sa deje pritiahnutie spomenutých vrstiev na censuse vzdelanostnom, ačpráve je Uhorsko i dnes, vzdor pokroku priemyslovému, roľníckou, sedliackou krajinou. Až budú obce pohromade, až sa určí, kam, ku ktorému okresu bude ktorá obec patriť, až po prvých voľbách na základe nového zákona uvidíme, koľko maloroľníkov, koľko malých ľudí pride do tohoto domu. A keď sa títo mali ľudia nedostanú sem, vtedy veru dokáže sa, že sme nepreviedli žiadnu reformu na starých pomeroch, vtedy s právom budú tvrdiť, že Uhorsko nemá len jednu, ale dve pánske snemovny, lebo zase len páni prídu vo väčšine do parlamentu.

Keď prečítal som prítomný návrh zákona o rozdelení okresov, mal som ten dojem, že tento návrh zabezpečuje tým starým pánom, alebo lepšie rečeno, tým starým dobrým časom, výhody. Dľa štatistiky vieme, že hospodársky pokrok v maloroľníctve je veľký nie len na slovenských, rumunských, ale aj na maďarských krajoch. Vidíme, jako títo maloroľníci rastú, zámožnejú, sa vyvíňujú, dobre hospodária a so dňa na deň hospodársky postupujú. Možno, že sú kraje, kde tomu není tak, ale v Prešporskej, v Nitrianskej stolici, ba i v Komárňanskej a za Dunajom maloroľníci svojou usilovnosťou, pracovitosťou, s americkým grošom postupujú rýchle v pred a behom niekoľko rokov uvidíme, že tento stav má v našej krajine veľkú budúcnosť a vtedy sa patrí, aby aj tu v tomto dome mal svoje miesto!

Druhá zásada, ktorej sa pán minister vnútra menej pridžal, je tá, že s tou takzvanou mestskou inteligenciou nedostane sa mnoho robotníkov do tohoto domu. Túto okolnosť považujem za veľkú chybu, lebo chceme li krajinu industrializovať a jestli so štátnymi peniazmi priemysel podporujeme, vtedy musíme i priemyselné delníctvo vziať do politiky a do práv zákonodárnych ho pojať aspoň tak, aby tu zasedalo najmenej 50 delníckych poslancov! S týmto predišli by sme každej nespokojnosti! V krátkosti chcem ešte reflektovať na včerajšie slová poslancu Št. Rakovského. On tvrdil, že v roku 1867, keď uzavrelo sa vyrovnanie s Austriou, toto stalo sa na tom základe, aby v Rakúsku vládli Nemci a v Uhorsku Maďari. Áno, je tomu tak, ale ďalej tvrdil, že v Rakúsku je i dnes hegemonia Nemcov nad ostatnými národami!

A vychvaloval Nemcov, čo všetko podnikli títo na zabezpečenie svojej nadvlády! Ja tiež poznám pomery v Rakúsku, ale neodvažil by som sa tvrdiť, že je tam hegemonia Nemcov! V Rakúsku dnes už není nemeckej hegemonie; bola, ale dnes už není. V Rakúsku je nemecká byrokracia, ale

nemeckej hegemonie tam niet. Není síce ani tam stoprocentová rovnoprávnosť, ale je tam zákonnitý základ pre spoločné spolužitie národov!

Tam odohráva ú sa tieto boje po väčšine v tlači, v novinách. Rakúsko vzdor veľkému národnostnému rozčleneniu, bohatne, a rozmáha sa a národnostné nebezpečie není tam tak strašné, jako ho včera páni z opozície malovali!

Ohľadne rozdelenia volebných okresov mal by som mnoho čo poznamenáť. Lutujem, že moju rodnú stolicu nitriansku obrali o jeden okres, že kasirovali okres žabokrecký. Myslím, že nemalo sa to stať, takéto veci robia zlú krev, lebo sa povie, poneváč zrušený bol práve „ľudový okres“, že sa to stalo zo strannického zájmu. V trenčianskej zrušili povážsko-bystrický okres. Dalo by sa ešte mnoho povedať a viacej ponôs predniesť, ale ja na dokončenie svojej reči a na označenie svojho stanoviska len toľko chcem povedať, že tento návrh zákona je len prvým krokom ku tej veľkej reforme, ku ktorej sa chceme sblížiť: ku demokratizácii Uhorska. Návrh zákona neprijímam!

(Rumuni: Mihályi, Pop-Čičo a Damian gratulujú rečníkovi).

Reparská organizácia v Skalici a na Morave.

Krivda, ktorú cukrovarníci v roku 1911. proti pestiteľom cukrovky následkom tak nízkych, ba smiešnych cien vykonali, že takmer len polovicu repnej ceny platili, bola príčinou, že skalickí pestitelia cukrovky cítili sa nútenými chopiť sa svojpomocnej zbrane, spoločného zorganizovania sa.

V roku 1912. utvorili sa organizácia a jako novorodzeniatko, útle dieťko, pritulovala sa k veľkej ústrednej organizácii na Morave, ktorá ale s nami po macošsky zachodila a nás odvrhla.

A vtedy nám nič iné nepozostávalo, iba učíť sa na vlastných nohách chodiť, na svoje nohy sa postaviť a takto spravodlivý svoj požiadavok si hájiť. V roku 1913. reparská organizácia v Skalici ukázala sa už jako vyrastený celý muž, ukázala sa mocnou, silnou a vytrvalou, takže bola v stave povereníkov cukrováru 29. marca bez kontrahovania zpäť poslať a pevne odhodlaná i cukrovku nesadiť, nabídky nízke týchto pánov odmietnula.

Ďalej ukázala organizácia svoju pevnosť a životaschopnosť v tom, že keď povereníci cukrováru druhýkrát, to jest 3. apríla prišli, i vtedy nebolo žiadnemu z nás pilno do kontrahovania, takže kľudne sa vyčkávalo až do 12. hodiny v noci, to jest: dotiaľ, kým výbor organizácie sa s nimi nedohodnul.

Táto jednota, svornosť a vytrvalosť organizácie dokázala verejnosti, áno i samému cukrováru to, že ona mala pravdu, svoj požiadavok za správny uznáť, poneváč konečne cukrovár naň pristal.

Roku 1914, to jest tento rok, ideme sa zase zorganizovať; ideme zase využiť to heslo, že v jednote je sila, vo vytrvalosti víťazstvo. Dúfame, že tohoto roku nenajde sa pestiteľ cukrovky, ktorý by v organizácii nebol, alebo túto zradil.

Tohoto roku cukrovarníci svoj kartel obnovili a to: na celých 10 rokov, teda až do roku 1924. a hneď v prvom roku po-

Politický prehľad.

V uhorskej snemovni pojednával sa zákon o rozdelení okresov. Prehovorili proti nemu z národnostných Rumuni: Mihályi, Pop-Čičo a Damian, za Slovákov Dr. Pavel Blaho. Oposícia, hlavne ale nábožní a kresťanskí ľudia strašne štrngali ostrohami a hromžili na národnosti, ktoré vraj v Tiszom paktujú. Je to na hanbu, že kresťanská strana takto štvie a búcha proti Slovákom, ktorí za ňu krv prelievali, Tiszovi vynadali do vlastizradcov, chýbalo len, aby mu povedali pansláv!

Tisza sľuboval mnoho a povedal, že bárs sa nateraz vyjednávania s Rumuni nezdarilo, že on svoj národnostný program prevedie a všetko, čo nebude na úkor národnému štátu maďarskému (!?) k voľnému vývoju nemaďarských národov poskytne...

Tisza uznáva právo národnosti organizovať sa politicky. Toto je vec významná, posiaľ zakázaná!

Úradníci musia sa naučiť reč ľudu. K obecnému predstavenstvu, k slúžnovskému úradu môžu byť od stránok aj v materskej reči podávané žiadosti a ponosy.

Ďalej sľubuje zmenu vyučovacieho plánu v prospech materskej reči. — Apponyovský zákon zreformovať nechce a tu sa vystrkuje to Tiszovské kopyto!

Rumuni žiadali garanciu, a na tejto ich žiadosti rozbilo sa vyjednanie, kto prevedie tieto sľuby do života? U nás je ďaleko od litery zákona ku skutkom a ešte ďalej od ministerského slova ku prevedeniu...

Rusini v Marmarošskej Sihoti odsúdení. Súd je krutý každý nad nimi ustrnie.

Odsúdení boli: Alexis Kabaljuk dostal 4 roky a 6 mesiacov štátneho väzenia a 1000 kor. pokuty; Jura Vorobčuk 1 a pol roka a 150 korún pokuty; Mikula Szabó 3 roky a 400 kor.; Michal Palkaninec 2 roky a 300 kor.; Demeter Petróczi 2 roky a 6 mesiacov a 200 kor.; Illja Pirčak 2 roky, 6 mesiacov a 300 kor.; Olena Hlušmaňuk 6 mesiacov a 50 kor.; Štefan Ivan Kemény 2 roky a 200 kor.; Andrej Kemény 8 mesiacov a 100 kor.; Jura Čopik a Vasilj Fugár 1 rok a 4 mesiace a 29 kor.; Peter Simuling 8 mesiacov a 100 kor.; Štefan Vakaró 2 roky a 300 kor.; Štefan Fejsak 8 mesiacov a 100 kor.; Ján Házi 10 mesiacov a 100 kor.; Demeter Rapinec 9 mesiacov a 100 kor.; Jura Nedzbaljo 8 mesiacov a 100 kor.; Jura Trišinec 9 mesiacov a 100 kor.; Ladislav Rubiš 9 mesiacov a 100 kor.; Ján Balogh 6 mesiacov a 50 kor.; Michal Rosocha, Vasilj Kucina, Fedor Muskur po 1. roku a 100 korunách; Nikolaj a Ilko Dumnický a Fedorovna Flcajova po 6 mesiacoch a 50 kor.; Jura Uhaj 10 mesiacov a 108 kor.; Demeter Popovič 2 roky a 100 kor.; Cyril Prokop 1 rok a 200 kor.; Maria Sočka, Mikula Danko, Andrej Bródy, Ján Réti po 6 mesiacoch a 50 korunách.

Pôvodci dynamitového atentátu v Debrecine rumun Cataru a Kirillov, Rus, ušli. Títo mali falošné pasy na mená *Nandescu a Avram*. Minulú stredu boli vraj ešte v Bukarešti, keď sa dozvedeli z časopisov, že hľadajú Avrama, a jeho priateľa, najali si automobil a zmizli, hovorí sa, že do Ruska.



Držte se
toho, čo je dobré a račte
si psáti o nové vzorky do-
brých látok pánských i dáms-
kých, tovarné na sukna
KAREL KOCIAN
V HUMPOLCI

D O P I S Y.

Osuské, dňa 2. marca 1914.

Ctený pán redaktor! Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom „Pokroku“

Deň 26. februára zostane významným a pamätným v našej obci, lebo v tento deň odohralo sa niečo také, čo páru nemá snáď na celom Slovensku. V tento deň totižto zvíťazila pravda a právo občanov osuských nad krivdou a zlomyseľnosťou, ktoré sa nám so stránky nášho pána farára kládly.

Aby ct. čitatelia mali vedomosť, ako si náš duchovný ctí naše občanské práva, posvieti im nasledujúca udalosť:

Na deň 23. novembra minulého roku bola oznámená voľba cirkevného výboru, alebo takzvanej školskej stolice. Na určenú hodinu sme sa vo valnom počte shromáždili vo farskom dome. vlastne len na dvore, bárs do tej doby bolo zvykom túto voľbu len v škole prevádzkať. Čakali sme v pokoji, bárs sme mali predtuchu, že sa tu za kulisami dačo varí. A skutočne sa aj tak stalo, lebo jako vyšiel pán farár na chodbu, vyhlásil, že si on má právo dľa stanov dvoch cirkevných dôverníkov zvoliť, ba i kandidáciu do výboru dľa svojej vôle previesť. A tak aj urobil. Vyntenujúc asi 18. lebo 20., že z tých vraj aby sme si volili. My vidiac, že sa to protiví právam našim a nariadeniu cirkevnému, pýtali sme ho, aby prečítal to biskupské nariadenie, ktoré ho splnomocňuje takto voľbu previesť. A on miesto odpovedi vyhlásil, že keď sa nám nepáči tak voliť, môžete ísť domov, ja si vyvolím, koľko chcem. My sme sa s rozhorčením poberali domov, rozvažujúc o tom, či t kto má jeden duchovný jednáť so svojimi veriacimi.

Nebolo ale na tom dosť. Nasledujúcu nedeľu tak si vyšiel na nás a s kancľa taký prudý nádivok spustil, že sme vlastným očiam neverili. či sa nachodíme v chráme božom a či v krčme pred dajakým nevzdelaným opilcom. Toto, reku, pekne vyzerá s nami. Najprv nás nášho občanského práva zbaví a k tomu nám ešte do vôle vynadá. S týmto bola miera už preplnená. Usmiesli sme sa, že to už taktó ďalej trpeť nemožno, čo on s nami a s našimi organizáciami robí.

Vyslali sme 7-členovú deputáciu do Ostrihomu k pánu primasovi, aby mu predniesla našu sťažnosť.

Jeho Osvietenosť našu deputáciu láskavo prijala a sľúbila, že v tej veci zakročí a žiadosti našej vyhovie. A sľubu svojmu i zadosť učinil, bo nariadil okresnému pánu dekanovi senickému, aby novú voľbu on previedol, pod vlastným dozorom.

Voľba sa v horeuvedený deň previedla v najväčšom poriadku a pri veľkej účasti farníkov. Ľud svojou dôverou počtil všetkých 7 členov deputácie takmer jednohlasne hlasovalo sa tajne cedulkami i privrženci pána farára dostali po jednom hlase.

Po voľbe držal vdp. dekan krásnu reč, že sme sa tak v krásnom poriadku a tichosti chovali a že nie je to pravda, že sme buričia a neporiadnici, jak to o nás naši protivníci roztrubovali, keď mu odporúčali, aby si vraj žandárov so sebou vzal, čo on ale odmietol.

Preto my zas touto cestou ďakujeme Jeho Osvietenosti pánu primasovi, že žiadosť našu vyslyšal a že nedovolil, aby naše ob-

čanské práva boli šliapané. Tiež podobne ďakujeme veľadôst. pánu dekanovi za jeho nestrannosť, s ktorou voľbu previedol a nášho duchovného poučil, jako má so svojimi farníkmi zaobchodiť.

Naposledy máme slovo i k vám vdp. pán farár. Vy ste sa odvolávali, že s takými, jako sme my v Osuskom, nemožno voľbu previesť. Pýtame sa Vás, kdeže boli tí buričia, keď sa táto voľba prevádzala? Nebolo tam vidieť ani jedného, mimo Vašich dvoch päťlizačov, ktorí sa usilovali dajaký škandál vyvolať. Jestli chcete vidieť buriča, pozrite sa do zrkadla a uvidíte ho. Keby ste boli voľbu prevádzali ako pán dekan, nebolo by bývalo ponosy a buričov. Vedzte, že si my naše občanské práva šabaf nedáme od nikoho, ani od Vás. Pamätajte na Vajnory. Dráždením si nás nezískate, ale láskou a dobroprajnosťou.

Váš cirkevník.

Z Viedňa, 2/III. 1914.

Ctený pane redaktor!

Prosím láskave za uverejnenie týchto pár riadkov. V nedeľu 22. februára vydržoval náš literárny spolok „Národ“ fašiangový ples vo dvoch okresoch a síce: v IV. na Favoritenstrasse 54. a v XVII. Beheimgasse 22., — ktorý sa vzdor rozháraným pomerom, ktoré teraz medzi viedeňskými Slovákami panujú, — veľmi dobre vydaril.

Návšteva bola veľká a zábava znamenitá, tak že sa naši ctení hostia bavili až do pozdnej noci. Nemalo pripela k tomu prítomnosť nášho vysokoceneného pána poslanca Dr. Pavla Blahu, ktorý nás nielen zabavil, ale aj krásnou a umnou rečou povzbudil ku svornosti a ďalšej práci za náš spolok „Národ“, za čo mu aj na tomto mieste vyslovujeme veľké vďaka. Žiaľbohu, že iní naši vodcovia tak málo nasledujú jeho príklad. Obzvlášťne náš vd. pán predseda sa v poslednom čase tak málo ukazuje medzi nami. Tak sa mi pozdáva, že dostal od tých prešporských farizeov strach.

Veru mal „roľník od Senice“ kus pravdy, keď písal v poslednom čísle „Slov. Hospodára“ článok pod názvom „Roľník a intelligenť“. v ktorom sa žaloval, že sa naša slovenská intelligencia tak málo s ľuďom styka. Nechcem ja pánov Dr. Blahu a vd. pána Dr. Okánika vychvalovať, ponevác ich už každý dobrý Slováč pozná, ale keď chcem byť úprímnym, musím ich postaviť za vzor slovenskej intelligencii.

Týmto pánom neni žiadna slovenská spoločnosť, ani žiadna spolková miestnosť tak špatná, aby tam nešli.

My viedeňski Slováci nesmieme sa žalovať, že by sme mali málo zábav; o tie sa už náš spolok postará; ale čert nech vezme zábavy, keď hynieme duševne.

S jednej strany sa na nás valí germanizácia jako chromá vlna morská a s druhej strany falošní proroci pod rúskom náboženstva a met silja, kde by sme sa opret mohli. Niet komidelníka, ktorý by riadil loďku nášho národného žitia.

Jedna generácia za druhou sa nám odnárodňuje a žiadna pomoc odnikiaľ.

Preto hovorím: nie tak zábavy, ako prednášky a vyučovacie naukohehy (-ursy) mal by spolok obstarat! Vzdelajte si nás a my si budeme vodcami sami.
Stefan Koci.

— **Gajare**, dňa 24. februára 1914. Pred pár týždňami predával sa tu dom Pavla Ortha a jeho ženy, na verejnej licitácii. Z viacerých kupcov kúpil ho zase gajaran Martin Dobrovodský.

Bývalému majiteľovi tieto dni vypršal termín a on mal sa vysťahovať, čo ale neučinil a ešte na dvore sa nachádzajúce stromky a iné veci novému majiteľovi ničil. Dobrovodský, nový majiteľ domu, keď sa o tom presvedčil, išiel k rychtárovi ho oznámiť, načo rychtár sa sobral a išiel k Pavlovi Orthovi, chcúc mu oznámiť, že takéto pokračovanie nie je dovolené, na čo starý majiteľ domu chytil železné vydly a privítal s nimi rychtára tak, až ich na ňom zlámal.

Nabitý rychtár sobral sa od neho a šiel rovno pre žandárov, na čo sa dvaja sobrali a išli pre Ortha, tento ale dozvediac sa, že idú preňho žandári, vniesol si do vnuť rozličné hospodárske železné nástroje na obranu a k odboju oproti žandárom a vnuť sa zamknul. Príduc žandári, vyzvali ho, aby otvoril, čo on ale nechcel a oni boli nútení poslať pre kováča, ktorý dvere otvoril.

Žandári vrazili do vnuť a vyzvali Ortha, aby sa vzdal, že ho odvedú na žandársku strážnicu. On ale nechcel a bránil sa k tomu cieľu prinesenými nástrojmi a tak povstal atakt, boj, ktorý sa skončil tak, že Orth, majúc v ruke ryl, zaťal s ním jedného žandára po hlave, až ho srazil na zem, načo druhý žandár strelil do Ortha a prestrelil mu práve temeno, guľka v šla von a narazila na železom obyčie podvoja a odskočila späť a trafila Orthovu ženu do krku od zadku, až jej vyletela ústami von. Načo zavolaný lekár ich hneď oboch obviazal a nechal odvieť do prešporskej nemocnice.

Priležitostne pripomeneme, že Orth pred tým, keď ho prišiel exekútor exekvovať, aj toho nabil, až musel od neho ufujať preč. Teraz sa mu to ale už nepodarilo.

Viedeň. Možno, že vám už niekto opísal naše viedeňské fašiangy, ale ja predsa chytám pero do ruky, aby som v našom milom „Pokroku“ jedno-druhé opísal.

Slovenský literárny spolok „Národ“ vydržoval na koniec fašiangov dňa 22. februára dve zábavy. Ponevác je Viedeň veľká a naši Slováci sú roztratení po všetkých 21 okresoch, preto uzavrel výbor usporiadať dve zábavy, jednu vo východných a druhú v západných okresoch! Zábavy tieto vzdor tomu hriechnemu rozkolu, ktorý tu práve duchovné osoby medzi náš ľud slovenský miesto pravého kresťanského semena zasiali dobre vypadly. Veľmi nás potešilo, že prišiel ku nám Dr. Pavel Blaho, poslanec okresu svätobjánskeho a obidve zábavy osobne navštívil. Dr. Blaho je zakladateľom a čestným členom spolku „Národa“. Niekoľko srdečnými slovami nás povzbudil a poučil, aby sme ďalej svorne pracovali na pozdvihnutí Slovákov vo Viedni. Prišiel medzi nás — medzi pracovitý ľud a neboly mu miestnosti ani malé, ani zadymené. Takto by mali všetci slovenskí inteligenti robiť a nevyhľadávať len panské spoločnosti a elegantné kaviarne!

V takom meste, jako Viedeň, znamená každá zábava, každá schôdzka oživenie národného ducha, preto je zásluha tých vodcov veľká, ktorí sa opravdove o ľud starajú a sa zaň nehanbia, preto Dr. Géza Rehákoví a predsedovi slov. záložne Kornel Stodolovi srdečná vďaka! Kde sú tí druhí inteligenti, doktori vo Viedni, neni sú to už uché ratolesti na našom strome! Vďaka

našej študujúcej mládeži vo Viedni, ktorá sa v plnom počte na zábave zúčastnila a pekným príkladom predchádzala.

Kto zná slabosť nášho ľudu, jako si svojho neváži a cudzie miluje, ten uzná, jak ťažko sa vo Viedni pracuje. Slovák chváli nemecké zábavy, maďarské, ale svojho si neváži. Chyba je i v tom, že jak niektorý našinec zbohatne, už sa k nám nehlási a národ už nepozná! Spolok „Národ“ stará sa zábavou, časopisami, divadlom — len keby častejšie bolo — schôdzkami a prednáškami budiť a shromažďovať náš ľud! Žiadame si len, aby nás naši vodcovia častejšie navštevovali!

Budúcim zábavám slovenským mnoho zdaru!
Prítomný

Žitnú kávu Odporúčame našim rodinám odbornú firmu **Frant. Rajnýš, Praha-Vršovice**, ktorá posielala dobrú žitnú kávu vyplatenú dobierkou kamkoľvek 5 kg. za 3 kor. 80 hal. i s dárkom Zkúste, presvedčíte sa a budete v plnej miere spokojní.

Rodný jazyk.

Ó rodný jazyk, rodné zvuky!
Ten jazyk rodičov mojich;
Vyjadríť s ním zvyknul som muky,
aj radosti vo veciach rôznych.
Mňa s prvým zdravil poľubným
a v ňom požíval som blahobyť;
v ňom večer, pred úsvitom denním,
mne poviesti odkazov, skvitol svit.

Keď bol som vzdialen rodnej zeme,
keď v kraji cudzom dlho som žil;
zaletela reč cudzia ku mne,
zvuk jediný sa mi neľúbil.
Jak netrepežlivý nepokoj
som cítil za rodnými kraji,
kde uslyšal tých rodný jazyk môj,
zjasnil tváre v rozkošnom raji.

Ó mluvo rodná, zo dna hĺbky,
mojej duši hrozne zmietanej,
čo s tvojím, to zvukom, so sladkým
sfa balzám mi takmer vitanej.
Môj otec, — na ústach úsmev sladký,
moja matka, tichý na ústach vzdych; —
ó jazyku náš, pružný, hladký, —
hlas tvoj slyšal som ve zvuky tvojich.

V. t. S. . s.

Drobné zprávy.

K dnešnému číslu prikladáme poštovú poukážku pre tých, ktorí ešte doposiaľ nemajú predplatné zaslané. Jestli by sa omylom dostala poukážka tomu, kto už má predplatné zaplatené, prosíme poukážku odovzdať tomu, kto by sa chcel predplatiť.

Kto behom t. mesiaca predplatné pošle, je účastný pri ťahu na 4. cenu; môže teda za tých zaslaných 5 korún dostať mimo novín ešte aj za 20 korún kníh. Uvidíme, komu bude šťastie priať.

Administrácia.

— **Z Holiča.** Na fašiangovú nedeľu mal náš divadelný spolok mládeže, veľmi podarenú zábavu. Návšteva bola ohromná, príjem slušný. Naši herci, ktorí odohrali už celý slovenský repertoár, tešia sa veľkým sympatiám obecnstva. K činnosti a krásnym výsledkom gratulujeme!

— **Potravný spolok v Skalici** vydržoval dňa 1. marca 1914 riadne valné shromaždenie, pri veľkej účasti členov. Obrat činil 300,00 korún. Spolok je na dobrej ceste nápravy.

— **Z Ameriky.** V New-Yorku napadlo dňa 2. a 3. marca skoro na 1 meter sňahu. Strašné fujavice zúria aj v Pensylvanii. Na mori boly veľké búrky, lode neprišly do prístavu na čas. Dve menšie lode sa potopily. V New-Yorku 30.000 ľudí odhadzuje sňah. Zima je krutá.

— **Ponemčeni Slováci.** Z Viedne bola zaslaná našej redakcii táto kuriózna pozvánka: Slovakische-ungarische grincaighendler Bae Musik Laksár ujfalu nacional ungarische kapeln.

Dancet virid bis früh — Hir gibz gnu. Nemci by mali dať svolávatelom za spotvorenie ich jazyka každému 25. a nevedomí, zapomenutí Slováci mali by vstúpili do seba . . . Aby neboli na posmech svetu!

— **Elektrisácia Moravy.** Moravský zemský snem odhlasoval práve zákon o elektrisácii Moravy, aby Nemci a cudzinci nemohli uchvátiť celý elektrický priemysel a aby sa im obce nedostali do moci. Zákon vyslovuje, že všetky samosprávne cesty sú zemské, povolenie v-denia bude mať tedy zemský výbor v rukách. Pod dozorom Moravy utvorí sa akciová spoločnosť, na ktorej sa i s kapitálom súčasťou a moravský zemský výbor, povedie hlavný dozor. Len táto spoločnosť bude mať právo stavať centrály a rozvádäť prúd. Ceny sily budú všade rovnaké! Rovnoprávnosť národná musí byť zachovaná. Obce budú na zavedenie platí len 7% celého nákladu. Zemi pripadnú veľké príjmy! Priemysel ožije, blahohyt stúpne!

— **Assentírky sú odročené.** Assentírky maly sa, ako známo, začať s 1. marcom. Teraz ale z ministerstva vojny oznamujú, že tohoročné hlavné assentírky na neurčitý čas odročili.

— **Bošacania u ministra orby.** U ministra orby bar. Imricha Ghillányiho bola predstavená deputácia obce Bošáca v trenčianskej stolici, ktorá prosila ministra, aby už dávno užívaný lesný pozemok ponechal obci cieľom obrábania. Minister však poukázal na tie zákonné prekážky, ktoré splnenie prosby na tento čas nemožným robia; avšak označil isté možnosti, ktoré si obyvatelia obci musia povšimnúť, aby vyhnuli väčšej škode. Teda: oper kožuch, ale ho nenamoč!

— **Shromaždenie reparov.** Gazdovské spolky stolice prešporskej, nitrianskej tekovskej a hontianskej, vydrživaly shromaždenie gazdov v Prešporku. Cieľom shromaždenia bolo organizovanie sa reparov v menovaných stolicách. Utvorený spolok bude mať za cieľ hájenie záujmov reparov. — Viete o tom? — Bez nás, za nás?

— **Vyhodili klerikov.** Z ostrihomskeho seminára vytvorili troch už štvrtoročných klerikov: Kohútoviča, Petroviča a Čecha. Vraj pre panslavistické pletichy. Žaloba znela: že v nočnej dobe (to jest: po 9. hodine večer) mávali porady, dopisovali si s po-prednými Slovákmi (panslavskými agitátormi!!) a aj ostatných slovenských poslucháčov seminára stále poburovali (!?) Správa seminára záležitosť svedomite v-raj vyšetrila a výsledok vyšetrovania predostrela kniežaprimasovi Černochovi A tento nariadil správe ústavu, aby klerikov odstránila zo seminára. Teda ešte i teraz!

Ovocné stromky vysokokmenné i zákrsky (cvergle) jablone, hrušky, marhuľe, ryngle, slivy italské a čerešne najlepších druhov dodáva M. Ružička v Holiči, Nyitra m.

kúsili sa, cenu cukrovky značnou summou snížiť.

A preto: hore sa roľníci ku sebaobrane! Postavme proti kartelu zase kartel; postavme si proti ich veľkej organizácii ešte pevnejšiu organizáciu, do ktorej vstúpia majú a musia nielen Skalčania, ale aj okolie, ktoré sa s pestovaním cukrovky zaoberá.

Voláme do organizácie reparskej Holíč, voláme Vrádišť, Kátov, Prietrž, ba i Gbely! Či tak ste krátkozrakí, malomocní, že keby ten cukerbaron i s jednou korunou k vám prišiel, alebo svojich povereníkov kontrahovať poslal, ešte i vtedy by ste slepo brali?

Prečo sa skôr, než kontrahovať máte, neopýtate sami seba, či ste v stave za tak nízku cenu cukrovku pestovať? Či máte v tom platené všetky tie obťažné práce, ktoré cukrovka po celý rok vyžaduje? Zaisťte pri cene 1 kor. 90 hal. a 2 kor. každý odborník, ktorý počíta, odpovedať musí: *nie!* V tomto roku sa u vás úplná očista previesť nedá, lebo jak som očul, má medzi vami veľká čiastka už prijaté kontrakty. Tí ale, ktorí ešte nekontrahovali, aspoň tí nech sa držia dotiaľ, kým Skalica a susedná Morava nebude skontrahovaná a potom rozhodne nech si žiadajú tie samé podmienky.

Budúci rok nech je tým, že i tieto okolité obce stanú sa zorganizovanými a pripoja sa k Skalici a takto ako okresná organizácia stane sa väčšou, silnejšou a potom ľahšie vydobijeme si slušnejšie ceny.

Jestli si pomáhať, jestli napredovať chceme, mnohokrát i od našich nepriateľov sa učí musíme. Pozrime, jak veľmi záležalo cukrovárikom na tom, aby i niektoré roľnícke cukrováry vlákali a vtiahli do kartelu, čo sa im aj čiastočne podarilo a podarilo sa im to v tých cukrovároch, kde sú účastníkmi a tvoria väčšinu veľkí boháči a prirodzenou vecou je, že človek vysokého postavenia, človek bohatý, keď svoj jazyk i na loket vypláza, verí sa mu nemôže a nesmie, že chce spravodlivo obhájiť človeka malého, človeka chudobného.

Tie cukrováre na Morave a v Čechách, i na Hanej, v ktorých sú vo väčšine strední roľníci, tí do kartelu nevstúpili a tí dávajú

za cukrovku lanskú cenu. Najšpinavejšie jednúť tie cukrováre, ktoré s ústrednou jednotou repárov každý rok o cene repy a podmienkach už vopred vyjednávajú.

Tohoto roku anketa (cukrovárení s výborom jednoty) zasadla 26. februára v Brne a tam cukerbaroni ponúkali 1 kor. 85 hal. za metr. cent repy; tie cukrováry ale, ktoré s ústrednou nevyjednávajú, tí núkajú 2 kor.

Teda cukrováry organizácii, ktorá jedná za všetkých moravských pestiteľov repy, dávajú o 15 hal. menej, ako obciam jednotlivým.

Keď sa obozreme po príčine toho, sľadíme, že väzí to v samej organizácii moravskej, ktorá nekoná svoje povinnosti správne a plne. Výbor síce nabídnutie odmietnul, ale jeho povinnosťou bolo, ustáliť podmienky a ceny cukrovky, ktoré by boli platné pre celú Moravu. Toto sa ale nestalo a miesto toho dali plnú moc okresným organizáciám, aby tieto v každom okrese zväšť tvorili si podmienky a cenu:

Pýtam sa, vyzerá toto ako organizácia zemská, alebo okresná? Zaisťte okresná a som zvedavý, ako sa budú srovnávať tie podmienky a ceny po 17 okresoch stanovené. Výbor okresu strážnického pri svojom pojednávaní o podmienkach a cene už tak ďaleko prišiel do toho, že chceli vyjednanie s cukrovármi každej obci zvlášť ponechať Keď ich J. Bránecký zo Skalice na to upozornil, že ústredie celok rozdelilo na 17 čiastok, vtedy aby oni ako jedna z týchto 17 čiastok rozdelila sa opäť na 23 čiastok a potom budú s celou organizáciou hotoví. A v tom mal pravdu a oni to tiež uznali a uzavreli jednotné jednanie s cukrovárom za celý okres.

Z tohoto vidíme, že cukrováry zvíťazili nad organizáciou zemskou a s okresnými výbormi snáď im to ľahšie pôjde. Ďalej vidíme z toho, že týmto spôsobom sú nie veľa lepšie na tom, ako i my, jestli provokovanie, ktoré som zo začiatku uviedol, pre budúci rok sa neuskutoční, aby i v okolí tých obciach vstúpili so Skalicom do organizácie; potom i my budeme tvoriť okresnú organizáciu.

Nespoliehajme sa na pomoc a silu veľkých a mocných, lebo v týchto niet smyslu a citu pre malého, ale postavme sa všetci sebe rovni do tábora jedného, ktorého heslom nech je: „Len spoločnými silami zvíťazíme!“
Pestiteľ cukrovky.

Založme pohrabný spolok.

Aj toho najchudobnejšieho človeka ťúžbou je, by po dokončenom behu života slušne, ľud kým spôsobom do matky zeme odprevedený bol. V našej ľudskej prírode je to, že v povedomiu svojho kresťanského presvedčenia nechceme na spôsob zvierat sa z tohoto pozemského putovania odobrať.

Už aj starí Rimania a Gréci, ďalej naši slovanskí predkovia, bárs aj pohanmi boli, mali toľkej úcty voči svojim milým zosnulým, že ich slávnostným spôsobom buď do matky zeme, alebo na ohnivú hranicu odprevedili. Izraelitický spolok Chevra Chadiša, tiež tento vznešený cieľ si vytýčila.

Pomedzi našim chudobným ľudom vidíme, že veľmi mnohí sú členami rozličných pohrabných spolkov, ktoré majú svoje sídlo vo Viedni a roky a roky dlho si platia mesačne po 20—24 halieroch svoje členovské príspevky.

Pri týchto spolkoch, ktoré členom viac ako 50 korún nevypláta, bárs by aj bol tam štyridsať rokov platil, je tá chyba, že povinnosť platenia trvá až do hodiny smrti.

Koľko razy sa stane, že si chudobný delník platil už 30 rokov na pohrabnú knižku do spolku, a stane sa práceneschopným, dlhá choroba ho uchváti, tak že není vstave ani tých 20 halierov mesačne si zarobiť. Pol roka neplatí a tým spôsobom všetko právo utratí, darmo šetril tie mozolné haliere, v najsmutnejšej dobe svojho života, zostane mu to povedomie, že nebude mať ani živej duše, okrem kňaza a hrobára, ktorý by ho na poslednej ceste vyprevadila.

Náš pohrabný spolok, ktorý by sme založili, mal by tento základ. Nebude sa platiť až do konca života, ale len zatiaľ, kým som práce a zárobku schopný, a výplata

BESEDNICA.

Strýčko Ferdinand:

Turecký vrch.

Poviestka z Malých Karpátov.

Od Jablonoého na východ vedie cesta do hôr popri „Tureckom vrchu“ ku kaplnke a odtiaľ k Limbochu a Pezinku. Vrch je asi 550 m. vysoký a porostlý bukovým lesom. Naproti k juhu na nižšom vrchu je jágerňa menovaná „Skala“. O tomto okolí zneje nasledujúca povest:

V sedemnástom storočí bolo v Uhorsku strašidlo, ktorého meno už samo spôsobovalo drkotanie zubov. Tým strašidlom bol Ahmed Jusuf paša na Červenom Kameni a jeho janičiari. To nebolo už vojsko, ale sberba lúpeživá, surová a ukrutná.

Ahmed Jusuf paša nastúpiac svoj pašalik, poplieniť celé Záhorie až po riekú Moravu a obyvatelia Stupavského okolia zakúsili mnoho útrap a hrôz. Nemali útočiska, iba hory a ich neprístupné hvozdy. Kto mohol, ešte zavčasu sobral svoj mohovitý majetok a kto nemohol sa dostať do hradieb zámku Pavlina, alebo Detrekova, utiekol do hôr a vyhľadal si tam dajakú neprístupnú skrýš.

Pravda, teraz nie je tá krajina tak divoká, ako bola ešte vtedy; pralesy pokrývaly temná končiarov, strmé skaliská vyčnievaly nad dolinami, dravé potoky rútily sa s vrchov do úžľabín a tak poskytovaly mnohú vítanú skrýš.

Tam na „Skale“ v tej dobe, keď Ahmed na moravskom poli zúril, práve v deň pred Bartolomejom, nachádzal sa na Skalách huf uprchlíkov z Jablonoého. Boli zásobení potravinami, mali so sebou obilie a dobytok a chystali sa pustiť do bezpečnejšieho úkrytu skalisk „Babej hory“. Boli tu už po niekoľko dní, ale boli tak zkormútení, že až srdce zaboľelo. Venovali jednu noc na to, aby z prinesených zásob napiekli chleba, aby tam pod Babí horou, kam svoje ručné mlynky so sebou vziať nemohli, netrpeli hladu. Všetko konali mlčky, tiško, bo obávali sa prezradenia. Veď Turek bol už pod samou horou, a možno že už rozposlal svojich vyzvedáčov, aby vyhľadali skrýš uprchlíkov. To sa samo sebou rozumie, že mali rozostavené stráže na všetky strany, aby boli hneď hotoví sobrať sa a utekať, keď zavznie výstražné znamenie. I na protejšom vrchu mali svoju stráž a toto bolo najvýznamnejšie miesto, bo odtiaľ bol rozhľad na celú dolinu.

„Kde len zostal Koráb? Veď už mohol byť vystriedaný Jakubom. Ani neodpovedal na ustanovené znamenie,“ prehovoril konšel obce „Aby tak — nedaj Bože...“

V tom počuť horou akoby vyťie dravej zvere. A tento hlas stáva sa každým okamihom zreteľnejším. Je to chrapľavý hlas v cudzej reči, potom kliatba a bohorúhanie v slovenskej a maďarskej reči. Huf uprchlíkov bol hneď na nohách; mužovia popadli sekery a mlaty, ženy zase batohy a malé deti a už boli hotoví k úteku.

Avšak už bolo na blízku počuť hlas Turka a rinkot jeho zbrane, a než sa mohli vzpomátať, škriabal sa medzi skaliskami Turčin. Videli ho a on ich; na útek bolo pozde. Zmeravení ostali stáť.

Tu naraz ozve sa hrozné skriknutie, doprevádzané ešte mocnejším hlasom iného človeka, počuť dunivé nárazy, ztrácajúce sa až kdesi v doline a nastalo hrobové ticho. V tom vyšiel mesiac zpomedi mrákav a osvietil okolie. Na vrchu skaly objavila sa postava a hneď ho poznali, že je to — Koráb. V ruke mával tureckou šabľou, ale tvár mu bola bľadá ani smrť.

Sostúpil dolu, mlčky usadnul na kameň a z hlboka oddychoval. Uprchlíci ho obklopili, ale nikto nemal tej smelosti, aby

by nerobila 50 korún, ale dľa toho, ako dlho som platil a dlho žil, bola by značnejšia.

Ku tomuto cieľu by bola najprimeranejšia naša „Pomocná Pokladnica“, ktorá práve dnes vydržiava svoje valné zhromaždenie, a ktorá už dnes počíta viac ako jeden tisíc členov, ktorí si svoje úspory po korunke ukladajú.

Jakým spôsobom by sme to kontemplovali? Ako by sa dala myšlienka táto ľahko rozhodnúť? Do „Pomocnej Pokladnice“ prinášajú si ľudia svoje vklady mesačne po korunke, každý člen by sa mohol stať aj spolučlenom „pohrabného spolku“ a platil by si mesačne 10—20—30 halierov, dľa toho, jak vysoko by sa chcel poistiť. Platenie by trvalo 10—20—30 rokov dľa ľúbosti a vtedy by povedzme mladší človek sa stal členom v 25-roku svojom a platil by si len 10 rokov mesačne 20 halierov, v 35-roku svojom by prestal platiť a vtedy by v páde smrti dostal po 10 roku 30 korún, po 20 roku, teda 45-roku veku svojho 50 korún, v 55-roku veku svojho 80 korún vyplatené ako pohrabné útraty. Zaplatil si v celku do spolku 24 koruny a obdržal by 80 korún atď.

Tabella poistenia na základe počtovania úrokového by sa dala snadno vyrátať. Dľa môjho ráta, keď by si volakto počas svojho členstva platil mesačne 20 halierov, tak by dostal po dokončenom 20 roku 80 korún vyplatiť v páde smrti, keď ale nezomre, a Boh všemohúci mu dopraje dlhšieho ži-vobytia, tak by neplatil už nič viac, a keď by žil ešte 15 rokov a aj prestal byť členom „Pomocnice“, tak by sa mu vyplatilo v páde smrti 160 korún.

Zaiste poistenie toto by bolo pre náš chudobný ľud užitočnejšie, prospešnejšie, a garantované by bolo s nerozdeliteľnou rezervnou základinou našej „Pomocnej Pokladnice“.

Každý delník, remeselník i roľník, kým mu sily dostačia, mohol by sa stať členom, a keď by si len 10 alebo 20 rokov platil členovské, v páde smrti by omnoho väčší obnos obsiahol, jako ktorýkoľvek pohrabný spolok mu vypláca. Režia a vydanie by nebolo s týmto temer žiadne spojené, a našich

sa ho opýtal. Až si dobre oddýchnul, sám začal vyprávať.

Stál hore na protejšom vrchu a bedlive pozeral do doliny a smerom k Jablono-remu. Bolo ticho an v hrobe. Tu naraz rozhrnulo sa húštie jemu za chrbtom a ohromný Turčín vyceril na neho svoje zuby a zachechtal sa. Koráb ale vidiac, že len útekem môže spasíť svojich spolurodákov, zvrtnul sa a dal sa dolu svahom na útek. Ale húšťava bola mu veľkou prekážkou a tak sa stalo, že ho Turčín dohonil a k zemi porazil. Potom mu ruky pevným remeňom do zadu sviazal a zahrmel mu do ucha: „Teraz hybaj v pred a ukáž mi vaše hniezdo. Jestli by si ma ale chcel ošialiť, touto šabľou ti hlavu sotnem.“

Koráb neodpovedal; vedel, že by to bolo márne. Prosil v duchu úpenlive Boha, aby bratov zachránil. Potom nastúpil cestu, kade dúfal, že pôjde ten, čo ho mal vystriedať. Snáď ich zbadá, vráti sa a dá výstrahu.

Keď sa ho Turčín pýtal, kde sú ukrytí obyvatelia, bez rozpakov ukázal hlavou smerom ku „Skale“. „Tam s tej skaly ich uvidíme,“ dodal.

Turčina to uspokojilo: domnieval sa, že má pred sebou zradcu. Sklonil doposiaľ napriahnutú šabľu a kráčal za Korábom.

chudobnejších Skalčanov by sme osvobodili, by sa nemuseli v opustenej starobe o to starať, kde že tých 20 halierov poplatku soberú. A ešte aj peniaze naše nešli by do cudziny.

Uvažujme o tejto myšlienke, ktorú odporúčame do pozornosti správe našej „Pomocnej Pokladnice.“

Čo je nám potrebné.

II.

Naši národní vodcovia veľmi mnoho by museli naprávať, keby chceli docela od-pomôcť tomu neriadu, aký panuje v celom národnom našom živote. S veľkými ťažkosťami treba nám zápasíť ohľadom poriadku a riadneho behu napredovania, jak by sa jednému civilizovanému národu patrilo a slušalo. Ohľadom našej potreby dalo by sa mnoho hovoriť a ešte viacej by bolo treba robiť. A veru „bez práce není sú ani koláče“.

Náš ľud slovenský viacej je zaostály, nežli by vedel pochopiť, čo znamená to slovo: *národné povedomie*. Je nás síce dosť, ktorí majú povedomie a vedia si oce-niť to, čo už máme, bárs je toho dosť málo. Žiaľbohu, ale veľmi väčšia časť, ani len po-chopu nemá o tom, že aj oni majú právo žiť, aj oni môžu a majú právo tie výhody požívať, ktoré im ako národu a ľudom, po-dobne ostatným dovedna na celej zemi žijúcim, prislúcha.

Čo nám je teda potrebné? Predovšetkým je nám potrebné chytiť sa toho naj-súrnejšieho a myslím, najužitočnejšieho: práce. Drobnej práce medzi našim ľudom všade tam, kde sa len niekolkí nachodia. Potrebné je nám, aby sme vnikli do všetkých a zaujali všetky príbytky slovenské s našimi novinami a časopismi. Nám je potrebné teda predovšetkým: buditeľskú prácu prevádzať a neupustiť od nej skôr. pokiaľ by aj prevedená nebola a pokiaľ svoj ošoh, svoje užitočné dobré ovocie neprinesie. Áno, pracovať medzi ľudom, pre ľud a za ľud. Veru pracovať, lebo — ešte raz citu-jem príslovie, — „bez práce není sú koláče“.

Prišli na miesto, kde dohorieval oheň. „Ahá“, zvolal Turčín, „tu boli, ale len niektorí, kde sú ostatní?“

Koráb dobre vedel, že tu bola len pred-stráž; či ale ich zbadala, nevedel. Dobře poznal svojich rodákov; ak ich zbadali a utiekli, iste nešli k hlavnej trupe a tak títo nebudú nič vedieť. Bolo mu úzko okolo srdca. Ach, keby mal aspoň ruky slobodné! Vyhútal si lesť!

Odtiaľto viedol Turka najpriekrejšim kopcom a za každým druhým krokom pad-nul. Turčín klnul, hrozil, ale darmo. Ko-nečne riekol Koráb: „Čo preklínaš? Mám ruky do zadu sviazané, nemôžem sa zachy-tiť ani podopreť, ako ty na tvoju šabľu.“

Turčín zastal a premeral Korába. Ne-videl u neho žiadnej zbrane a bol o veľa slabším nežli on sám. Ten ho iste nepre-môže. „Dobře, rozviažem ti ruky, však mi neujdeš; ale maj sa na pozore! A rozviazal remeň Korábovi ale zdálo sa, že sám Boh mu soslal pomoc, keď mu vnuknul novú myšlienku. Umienil si na príhodnom mieste pustiť sa s Turkom za pasy.

Boli už na „Skale“, za ktorou medzi balvanmi boli ukrytí obyvatelia. Turčín bol už veľmi ustáť touto namáhavou cestou a klial, nadával nehorázne. „Keby som vedel,

Či by sa boli dostali iné národy na ten stupeň, kde sú, bez práce? Ovšem, ne-bolo treba Francúzom, Nemcom a iným po-kročilým národom, boríť sa za svoje ná-rodne práva. Tým ľahšie bolo sa im dostať tam, kde sú. Ale nechajme týchto a vezmi-me si za príklad nám bratsky národ český. Koľko sa nabojovali Česi, koľko sa naborili, koľko perzekúcií prestáli a hľa, teraz pri-slúchajú a patria medzi najcivilizovanejšie národy sveta. Vyrovnajú sa hociktorému národu, bárs im aj neletely pečené holuby, — ako sa hovorí, — rovno do huby. Bárs aj museli prestáť tie najhroznejšie prenasle-dovania a iní boli slobodní, ako vtáci vo vzduchu. A nemyslíme si, že ľud bol za-ostály, neinformovaný, nepovedomý svojej národnej hodnosti českej. Ten ľud už vo-pred musel byť poučený, prebudovaný, sorgan-izovaný. Ten ľud stál za chrbtom svojich vodcov, ktorí dobíjali hradby práva a prí-slušnosti svojej. A to vopred s krvopotnou prácou medzi ľudom učinili; vyučili si ho a prebudili.

Teda učme sa od bratov našich; učme sa od bratsko-českej húževnatosti a vytr-valosti. Lebo keď chceme aspoň vo stien bratov Čechov sa dostať, veru nie jednu trpkú pilulku musíme prehltnúť. Keď ale ľud všeobecne bude prebudovaný, zorganizovaný, ani brány pekelné ho nepremôžu.

Potrebné nám je chytiť sa práce bu-diteľskej, organizačnej. Nedostačuje terajšia zariadenosť chladom organizácie slovenskej. Není dosť tých pár spolkov, družstiev, ktoré už jestvujú a účinkujú medzi našim ľudom. Keď by ich bolo ešte raz toľko, ani tam nesmieme postáť, ale ďalej napred!

Vodcovia naši, vzpriamte sa! Vyhrňte rukávy a dajte sa do práce s chuťou a ochotou. Áno, to nám je potrebné! To si želá každý jednotlivý z nás, každý verný Slovak a budeme sa tešiť nad „pokrokom“ našim. . . . ský.

Rozširujte „POKROK“

kresfanský pse, že ma mýlnou cestou viedieš, zkrátil by som ti život.“

Ale na samom vrchu skaly vrhnul sa na neho Koráb celou svojou silou, akú len zúfalosť do žil vlieva a vytrhnul mu šabľu z ruky. Hneď na to vyskočil na balvan, aby ho Turčina pásť zasiahnuť nemohla a roz-kriknul sa: „Stáhuj sa, turecký pse, odkiaľ si prišiel! Pri tom zamával šabľou Turčínovi nad hlavou. Tento uhnul síce rane, ale sto-jac na pokraji skaly, urobil chybný krok a s výkrikom hrôzy srútil sa dolu skalou do priepasti, naraziac niekoľkokrát na vyčnieva-júce skaliská. Dolámal si všetky kosti a zo-stal pod skalou nehybne ležať. Koráb poze-ral strnule za ním, potom ale bežal k ustra-šeným ľudom, sám súc hrôzou dojatý.

Ešte zavčasu unikli všetci záhube. Turci až na druhý deň sa na Skale objavili, kde našli zabitého súdruha; našli aj stopy uprchlí-kov, ale nemohli ich už dohoniť. Ustali od prenasledovania a museli sa obávať aj da-jakej pasce, do ktorej by mohli vliezť.

Od tej doby nazval ľud ten vrch, na ktorom Koráb s Turčinom sa sišiel, „Tu-reckým vrchom“, šabľu ale venoval Koráb kostolu ompitáskemu, kam sa bol presfa-hoval, odkiaľ prišla do sberky na Červený Kameň.

Najnovšie zprávy.

— **Druhá bomba vo Fiume.** V paláci guvernera vybuchla zase bomba, ale škody nenarobila. Páchatela, jedného Taliana chytili.

— **Najstarší človek v Skalici.** Dňa 5. marca pochovaný bol v Skalici mešťan Frant Xaver Horáček, narodený bol v roku 1818, dožil tedy 96 rokov. Nebohý bol podivínom, neuznával úradu, ani súdy, ani pánov, bol za spoločný majetok — komunista — a preto bol celý svoj život na válečnej nohe s úradmi. Ináče žil veľmi striezlivo, dobročinnosťou, miestom v mestskom špitále opovrhoval.

— **Náhla smrť.** Istý pán Karol Stalzer zo Zábřeha na Morave, prisťahoval sa do Skalice i so ženou, kde chceli svoju starobu v pokoji stráviť. Sotva že si najal byt, náhle zomrel.

— **Mestský chudobinec v Skalici** Ministerstvo vnútra odobrilo plány mestského chudobinca, ktorý sa má stavať zo Slobodovskej základiny. Konkurs je už vytipovaný.

— **Janko Ozábal,** horlivý pracovník národný, praktikant „Slovenskej Záložne“ vo Viedni, leží ťažko chorý v Búr Sv. Jure. Prajeme mu skorého uzdravenia.

— **Pomocná Pokladnica v Skalici** vydržiava v nedeľu dňa 8. marca, riadne valné zhromaždenie v zasedacej sieni mestského domu Začiatok o 4 hodine popoludní.

— **Židovsko katolícka banka,** v Malackách vraj zakladajú banku s 1/2 mill. kapitálom Weiss, Trubiny farár a Pirssk. To bude ozaj nábožná spoločnosť pohromade.

— **Bernsko-hanácky dobytok v Skalici.** Poprední naši hospodári Jozef Bráneček, Jozef Kadlečík, Pavel Kučera, Pavel Ivičič, Michal Novák a Jozef Hasička, zakúpili v Příkazích u Olomouce 6 kusov pravých čistokrevných jalovic. Sú to utešené kusy, pravý výstavný dobytok. Prajeme mnoho zdraru!

Pozvanie na

riadne valné zhromaždenie

družstva „Pomocná Pokladnica“ v Uh. Skalici, ktoré sa bude vydržiavať dňa 8. marca roku 1914 o 4. hodine po nešpore na mestskom dome.

Program:

1. Vymenovanie 3 spoločenov k uho-dnoverneniu zápisnice
2. Zpráva predsedníctva.
3. Zpráva správneho výboru.
4. Zpráva dozorného poverenictva, u-stálenie súvahy, rozdelenie čistého osohu a udelenie absolutoria.
5. Voľba dozorného výboru.
6. Vylosovanie 1/3 správneho výboru.
7. Voľné návrhy, ktoré ale deň pred valným zhromaždením predsedovi podať sa majú podpísami 6 členov opatrené.

Záverečné účty a výkaz o počte členov a účastín v spolkovvej miestnosti cieľom všeobecného nahliadnutia sú vyvesené

V Uh. Skalici, dňa 22. februára 1914.

Dr. Ludvík Okanik v. r.
predseda

Predplatné poslali v mesiaci februári 1914. nasledovni:

Pavel Marek 5 kor., Ján Fiba 5 kor., Ján Herényi 5 kor., Priem. čítací kruh v P. 5 kor., Ján Šuba 5 kor., Ján Sokol 5 kor., Mikuláš Markovič 5 kor., Ján Hladík 5 kor., Rudolf Hladík 5 kor., Ján Šiška 5 kor., Michal Vacula 5 kor., Pavel Blaho

5 kor., Fil. banky Tatra v E. 5 kor., Ján Chanečka 2 kor. 50 hal., Martin Leška 5 kor., Štefan Chanečka 2 kor. 50 hal., Lajos Söngl 2 kor. 50 hal., Fil. obch. banky v H. 5 kor., Julo Tokoš 5 kor., Samuel Biela 5 kor., Ján Novomestský 5 kor., Pom. Pokladnica v H. 5 kor., Anton Škuba 5 kor., Innoc. Sirotko 5 kor., Ján Horváth 5 kor., Pavel Jurásek 2 kor. 50 hal., Alojs Vrblík 5 kor., Alojs Kolisek 5 kor., Jozef Hrubý 5 kor., Michal Hrnčírik 5 kor., J. Krajčovič 3 kor., Ján Holý 2 kor. 50 hal., Martin Vincze 2 kor., Karol Novomestský 5 kor., Jozef Dúbrava 5 kor., Obč. beseda v Tr. 5 kor., Martin Čermák 2 kor. 50 hal., Samko András 3 kor., J. Slavík 5 kor., Alex. Kralcz 5 kor., Polg. olvasókör N. L. 5 kor., Pavel Jurkovič 5 kor., Anton Špaček 5 kor., Rofn. a pr. banka V. L. 5 kor., Jozef Francen 5 kor., Ján Nep. Vallo 5 kor., Karol Polakovič 2 kor. 50 hal., E. Krájiak 2 kor. 50 hal., Michal Stehlík 5 kor., Štefan Danihel 5 kor., Lud. Šimko 5 kor., Andrej Petrás 5 kor., Ján Bartoň 5 kor., Pavel Morávek 5 kor., Pavel Závodský 5 kor., Banka Tatra 4 kor. 50 hal., Ján Býla 5 kor., Ján Podhradský 5 kor., Karol Fojtik 3 kor., Jozef Weselka 5 kor., Ján Hertl 5 kor., Pavel Novák 2 kor., Pavel Turkovič 5 kor., Ján Černý 5 kor., Pavel Ivičič 5 kor., Ján Tomeček 2 kor., Ján Rublík 2 kor., Michal Novák 5 kor., Ján Ivičič 5 kor., M. k. határrendőr-ség 2 kor. 50 hal., Jozef Čermák 5 kor., Frant. Müller 5 kor., Fl. Ruža 5 kor., Andrej Ambra 5 kor., Pavel Krčma 5 korún.

Odkazy redakcie:

Viedeň: M. Dopis museli sme zkrátiť. Takých pánov, ktorí nechcú za ľud pracovať a sa obetovať, ani s nádvakami napravíte! Škoda pera a času. Píšte častejšie!

Do Kunova: M. a J... O vy ste boli v Skalici? Škoda! Píšte list!

Do Holíča: Prečo nám nedopisujete, prosíme zprávy o vašich schôdkach, ani o poslednej zábave ste nám nepísali!

— **Dopisovateľom:** V „Pokroku“ je viacej miesta, nežli v pridružených časopisoch. Dopisujte tedy do Pokroku.

Literatúra.

Predmetom senzáčnej pozornosti na kniž-ním trhu u nás stala se v posledni dobe své románová díla, jež se podařilo získati vydavatelstvu nejpopulárnějších našich belle-tristických sbírek Libuše a Maticie Lidu pro letošní jich ročníky, právě zahájené. Je to v Libuši román Bertý ze Futinerů Vzlety lidstva, v Maticii Lidu historický román E. Balburgové Čeští páni. Čeští páni je jedním z nejúchvatnějších, procitěných románových obrazů dramatu bělohorského, jaký kdy byl napsán. Každá z obou sbírek (Libuše či Maticie Lidu) z nichž překlady obou děl vycházejí, přináší za roční předplatné 2 kor. 40 hal., s pošt. 2 kor. 60 hal. 960 stran. Každému, kdo se blíže chce informovati, pošle prvé 64 str. obou děl zdarma a nezávazně. Nakladatelství F. Šimáčka v Praze, Jeruzalémská ul. 11.

Prijmem do knižtlačiarne **dvoch chlapcov** s dostatočným školským vzdelaním **za učňov.** Hlásit sa treba u **J. Teslíka** v Uh. Skalici.

Dievča 12-15 ročné, najradšej sirota, bude prijatá do sporiadanej rodiny; keď by bola školopovinnou, môže ďalej pokračovať tam v mieste, bude zaopatrená so všetkým; po odbavenej školskej povinnosti, platí dľa dohovoru V dome sú 3 dietky, na ktoré by mala dozor. Dopisy do administrácie.

Moderne zariadená kováreň s úplným vystrojením je následkom odumretia z voľnej ruky na predaj. Pre mladého snaživého remeselníka istá živnosť. Blížšie zprávy podá majiteľka vdova **M. Martiny** v Uh. Skalici (Szakoleza, Ny. m.)

Do učenia na kolárske remeslo prijme chlapca Anton Valehrach, kolársky majster v Holíči.

Do Viedne! Oznamujeme našim viedň-ským priateľom a rodákom, že sme za sberateľa predplatiteľov na naše časopisy ustanovili pána **Štefana Koči, X. Herzg. 53-I 19.**, ktorý je oprávnený i peniaze prijímať. *Vydavateľstvo.*

Strojník, 24-ročný, slobodný, striedmy a pracovitý, vo všetkých hosp. strojoch, bycikloch, šicích strojoch atď. dobre zapracovaný, hľadá vhodné miesto. Nabídky pp. majstrov vyprosuje si do administrácie tohoto časopisu.

Najlepšie hospodárske **zeleninové a kvetinové SEMENÁ**

- ďalej všetky potreby - pre hospodárstvo dodáva

Edmund :: Mauthner

c. a kr. dvorný obchod so semenami.

V BUDAPEŠTI VII. Rottenbiller ul. 33.

Cenníky na požiadanie zašlem zdarma a franko.

VÝDELOK značný a ľahký, bez ohľadu na vzdialenosť poskytuje. Továren na pletenie zbožie **LÍBAL & SPOL., PRAHA II.,** Vodičova ul. 28-IV. Ziadajte vysvetlenie!

5 kg veľmi jemnej **ražnej kávy K 3.20** poštom o 50 hal. viac, v menšom obalu s praktickým darčkom ponúka **Fr. Opatrný, Praha VII. - 403.**

Velmi zriedkavé u nás! Jediný kresťanský obchod so **stavebným drevom,**

ktorý sa nefaká žiadnej konkurencie. Kto potrebuje materiál, drevo, dosky, laty, dlažky, (hoblované dosky), nech sa nepýta nikoho, kam môže ísť, ale nech sa obráti s dôverou na mňa, a presvedčí sa, že len u mňa bude so všetkým solidne obslužený.

Maxmil. Dostál, sklad stavebného dreva v Holíči. (N. m.)

Dobrý dokonalý stroj dodá Vám pre hospodárstvo našská firma:

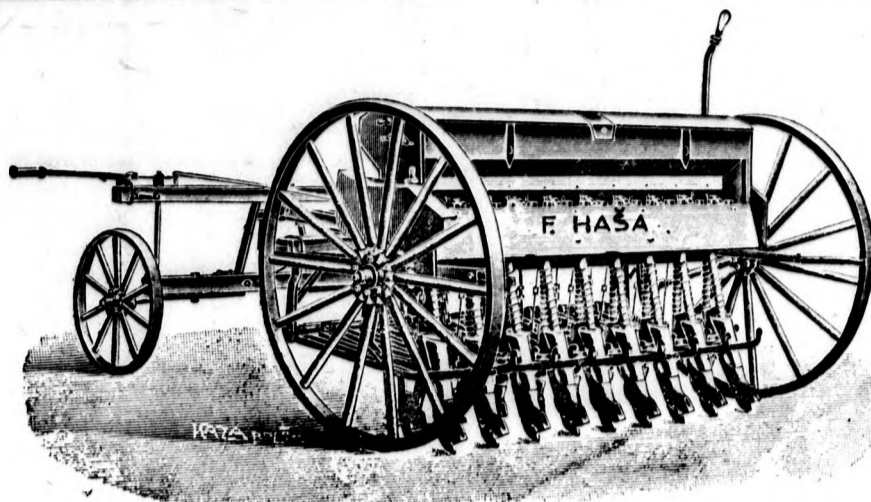
F. HAŠA,

továreň strojov hospodárskych k. sp.

Trnava, (Nagyszombat)

Za ľahký chod a dobrý výkon berie najširšiu záruku. Keď daktorý stroj nevyhoví, na svoje trovy ho vymení.

Cenníky zadarmo. Adresa dopisov, ako hore uvedeno, telegramová: HAŠA, NAGYSZOMBAT. Telefon Interurban číslo 129.



Nekupujte nič iného proti

kašľu

zachrípnutiu, katarhu, zasľemovaniu, krčom a čiernemu kašľu, jako dobre účinnajúce

KAISEROVÉ PRSNÉ CARAMELBY

so značkou „s tromi jehlami“.

5900 vysvečenií po ruke od lekárov a privátnych osôb, zaručujúce istý účinok.

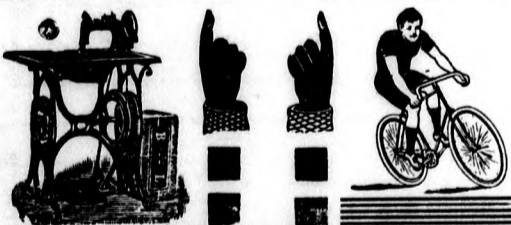
Balík 20 a 40 h l Krabica 50 hal Dostať v každej lekárni.

JÁN NOVOMESTSKÝ,

zámočník a strojník v Hollči.

Odporúča ctenému obecenstvu svoj hojne zásobený sklad hospodárskych strojov, ďalej byciglov, šijacích strojov atď.

Ceny mierne, obsluha solídna.



Senzačné!

Ziadam o zaslanie zdarma na ukážku prvých 64 strán senzačných románov:
VZLETY LIDSTVA (LIBUŠE 1914.)
 (Román aviatiky budúcnosti a senzačného boja za jej vznesenie čiele od slávnej apološký miera B. rty Sutfnerovej).
ČESTI PANI (MATICE LIDU 1914.)
 (Vysoko účinné, románové dielo o tragédii bel-horskej z pera nemeckej autorky E. Salburgovej, ktorá sa však k podivru riadi po boku najlepším belletristickým domácim dielam.)

Meno: _____
 Bydlisko: _____
 Pošta: _____

Kupon tu zariadený výplňte, vystrihnite, vložte do nezalepenej obálky s 3 halerovou známkou a zašlite ktorémukolvek knihkupcovi alebo priamo
Naklad. F. Šimáčka v Prahe
 Jeruzalémska ulica 11.

Luhačovická Vincentka

je výbornou, osviežujúcou zdravotnou stolnou vodou; s vínom chutí výborne, a obsahujúce sodu, napravi kyslé a tvrdé vína. — Užíva sa s prekvapujúcim výsledkom pri všetkých katarrhoch hrdla, trubic a žalúdka, játer, a močového mechúra.

Hlavný sklad pre Uh. Skalicu a okolie:
 Gazdovský potravný spolok v Uh. Skalici (Szakolcza Ny. m.)

oooooooooooooooooooo



Jediná našská výroba „krmného vápna Durin“

Pre statok a drúbež polovičná úspora na krme. Škatulka Durina stojí K 1.—, 5 kg. K 8.—. Výživné krmné vápno 5 kg. za K 2.50, 100 kg. za K 30.—. Páni hospodári pri objednávke udajte, pre aký statok potrebujete. Ďalej mám na sklade

DESINFEKTIONS
 osvedčenú ochranu proti „červenke“, nákazlivej to chorobe u prasiec a hovädzieho statku. Ničí rozmnožovanie sa bacilov pri slintavke a kulhavke. 1 fľaška s návod. k upotrebeniu K 3.—, 6 fľašiek K 15.— Tiež veľmi dobrý prostriedok proti „červenke“ je **KRYSTALÍN** Cena 1 škatulky K 1.—.

Zasiela koncesovaný závod **RUDOLF DETONY, Szakolcza**
 ooooooooooooooooooooo

Najstaršie odborné semenárstvo!

Založeno r. 1839.

Najspo ehlivejšie hospodárske, zeleninové, kvetinové a travné

SEMENA

ponúka

EXPORT IMPORT

Frant. Petzold

veľkoobchod so semenami

Praha I., Hapířská ulice číslo 394.

Kvetinové cibule a hlizy I imp. novinky. Cenníky všade zdarma a franko!

Získajte predplatiteľov!

Pozornost!

Prosím uctivá Pani, nepitaju u kupca len rovno jednu pakličku lebo škatulku „Cichoriu“, lež tu istú známku **Franck**

abi tu istotu mali vždi pretu jednaku a najlepšu jakost. — Pozoruju pritom natito ochránke známki a podpis, lebo naše pakování sa v jednakých farbách papíröv, a zjednakim písmom napodobuje. —



Jindřicha Francka synové

Ochránka známka. Ochránka známka. Ochránka známka.

Tlačou a nákladom Jozefa Teslíka v Uh. Skalici.